

Hajdú-Bihar megyei – Debrecen Városi

Természetjáró Szövetség

www.hajdutura.hu

Személyes ügyintézés keddi napokon 16:00-17:00

Debrecen, Harmóniaház, Arany J.u.2.sz.

TÚRAKIÍRÁS

Következő túránkon egy rég nem látott tájegységet, a Béli-hegységet, és az ott található **Dézna** várát és **Menyházát** fogjuk felkeresni.

Túra ideje: 2023. február 18. szombat

Indulás: Aznap **6:00** órakor, a **Petőfi téri Posta** elől! Érkezés a Petőfi térre, a szobornál lévő buszmegállóba! **Legutóbb úgy volt, hogy visszatérünk a régi indulási helyre, de akkor még nem tudtuk, hogy villamospótló buszok járnak hétvégén! Ezért logikusabbnak tűnik az indulást a Posta elé tenni!** Érkezéskor gyorsan leszállunk, az a rövid idő megoldható a Petőfi téren. **Kérem, adjátok tovább az információt!!!**

Útvonal: Dézna vára – Menyháza.

Táv: 10 km.

Szintemelkedés: 200 méter

Szükséges: Időjárásnak megfelelő öltözék, kényelmes lábbeli. Egynapi ételem, innivaló. Egyéni szükségletek szerint: túrabot, egyebek. Feltétlenül szükséges *érvényes személyi igazolvány, ill. Eu-s kék biztosítási kártya!*

Túra díja: Tagoknak és 14 év alatti gyerekeknek 6.000.-Ft, vendégeknek 6.500.-Ft.
A díj biztosítást nem tartalmaz, az egyénileg köthető.

A túrán mindenki saját felelősségére vesz részt!

Túravezetőnk Kimici lesz!

A programváltoztatás jogát fenntartjuk.

Kellemes túraidőt kíván a szervező: Lévai Gyöngyi

Menyháza híres szülötte Czárán Gyula, akinek munkássága nyomán csodálhatjuk ma is a Bihar-hegység számtalan csodáját:

Czárán Gyula, vagy **Seprősi Czárán Gyula** ([Seprős](#), 1847. augusztus 23. – [Menyháza](#), 1906. január 6.) magyar földbirtokos, természetjáró és barlangkutató. Az egyik első magyar turisztikai szakember, útépítő, barlangkutató és szakíró volt, akit „a magyar turizmus atyja” néven is emlegetnek. Nemcsak bejárta a hegyeket, de feltárta barlangjait és leírásokat közölt a Turisták Lapjában, az Erdélyben és a Nagyvárad című lapokban. Hangulatos leírásai mellett útikalauzokat írt, a Bihar-hegység feltárását végezte 1880-1905 között, tehát 25 éven keresztül minden energiáját a Bihar-hegység turisztikai útvonalainak kiépítésére, az ottani turistatársadalom fellendítésére fordította. Utakat, hidakat, létrákat készíttetett szinte a hegység minden látnivalójához. **Mindezt a saját költségén.** Vízeséseket, sziklaalakzatokat, [karsztjelenségeket](#) tárt fel. Útjelzéseket, útjelző táblákat helyeztetett el. Egyetlen emberként egy egész terület munkáját végezte el. Turistatársai a „Galbina fejedelme” címmel tüntették ki a nagy alkotót.

Czárán egyik legnagyobb eredménye, hogy számos olyan barlangot fedezett fel, melyeket sem a nagy elődök, nehéz megközelíthetőségük miatt, sem pedig a helyi lakosok nem ismertek. Egyik kiemelkedő barlangi tevékenysége a [Meleg-Szamos](#) vadregényes forrásvidékének feltárása, kiépítése volt, melynek a Szamosbazar nevet adta, benne a 260 méter hosszan végigjárható sziklaalagúttal, az Aragyásza-barlanggal. Barlangos szempontból legjelentősebb a Meziádi-barlanggal kapcsolatos tevékenysége. A barlang első szakaszát már Schmidl is ismerte és feltérképezte. K. Nagy Sándor leírása szerint is csak ez az első szakasz volt ismert. Czárán viszont az egész, közel 3,5 kilométer hosszú barlangot felkutatta, lépcsőkkel, létrákkal járhatóvá tette, és a cseppkőképződményeket elnevezte. 1902-ben fejezte be a munkát, s az 1903-ban megjelent „Kalauz a Biharfüredi kirándulásokhoz” című könyvében 16 oldalon ismertette a barlangot és adott útmutatót a bejáráshoz.

Nevéhez kötődik többek között a Galbina szurdokának és barlangjainak, a [Csodavár](#) pazar szakadékdolinájának és barlangja első részeinek, a menyházi Citramontán-barlangnak feltárása és kiépítése is.

Jelentős szerepe volt a révi [Zichy-barlang](#) (most [Révi-vizesbarlang](#)) feltárásában. 1903 novemberében az általa végzett robbantások nyomán jutottak be Handl Károllyal a barlang első részeibe.

Dézna falu határánál felmászunk a 389 m magas hegyen lévő egykori királyi vár romjaihoz. A valamikor uradalmi központként is funkcionáló erődítmény az évszázadok alatt többször is gazdát és hitet cserélt. Volt a báró Losonczy család, majd a törökök tulajdona is. Ezt követően a kegyetlen 1693-as császári ostromkor szinte teljesen rommá vált.

